

Udkomne Bøger.

Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Aarskrift 1918. Redigeret af *Raphael Meyer*. 446 Sider. (Aug. Bangs Bogh. Københ.). Som i Fjor bringer Skriftet ogsaa i Aar en Række lodige Afhandlinger ikke blot af Skolens ældre og ansete Lærere, men ogsaa af nogle af de yngre Kræfter, som nu er knyttede til den. Aarbogen bringer Vidnesbyrd om det videnskabelige Liv, som udfolder sig paa Skolen uden for den egentlige Undervisning og som væsentlig tjener til Støtte for praktiske Formaal. To af Afhandlingerne er saa at sige affdte af Verdenssituationen: Professor *Rørdam's* om visse Former af Krigsindustri og Professor *O. H. Larsen's* om Landbrugets Driftsforhold før og under Krigen med særligt Hensigt paa den nærmest følgende Tid. Den første fremhæver drastiske Eksempler paa, hvad der af smarte Fabrikanter og Handlende er budt et godtroende Publikum af »brændselsbesparende Midler«, Gødningsstoffer, Surrogater for Levnedsmidler m. v., ofte rene Humbugsartikler, der imidlertid har fundet deres naive og godtroende Anbefalere. Eksemplerne viser, at der, som Professor *Rørdam* skriver, i høj Grad trænges til offentlig Kontrol med alle i det private Liv benyttede Forbrugsstoffer. Der burde være offentlig ansatte Kontrollører, der hurtigt kunde skride ind i Overtrædelsestilfælde i Lighed med Smør- og Margarinekontrollen. Professor *O. H. Larsen's* Afhandling, der er over et Halvthundrede Sider, er udarbejdet paa Foranledning af Landbrugsministeriet i December Maaned 1917 og indsendt til dette i Januar 1918. Den er en klar og indgaaende Redegørelse for Landbrugets Stilling ved Krigens Udbrud og for den Indflydelse, de 3½ Krigsjaar har haft paa Driftsforholdene. Afhandlingen vidner om et indgaaende praktisk og teoretisk Kendskab til Landbrugets Arbejdsvilkkaar, nøgternt stiller Forfatteren Horoskopet for den nærmeste

Fremtid efter Krigen, og de praktiske Forholdsregler, han giver Anvisning paa, synes ædruelige og kloge. Det er en Afhandling, der gør Forfatteren Ære. — Ved Skolens Aarsfest i Fjor holdt Professor *Westermann* Foredrag om Jordbrugs-lærers Udvikling i den nyere Tid. Foredraget er nu offentliggjort i det foreliggende Aarsskrift, og med Glæde og Udbytte læser man denne paa omfattende Viden byggede Redegørelse. Blandt de øvrige Afhandlinger kan nævnes veterinærvidenskabelige Afhandlinger af Professor *Sand*, Professor *Følger* og Dyr læge *M. Christiansen*, Professor *Goldschmidts* Afhandling om Rentabilitetsforsøg med Malkekoer til Belysning af Værdien af Lucernehø som Erstatning for Oliekager og Roer samt det Foredrag om Indavlsproblemet, som Professor *E. Bauer* fra Berlin holdt i Februar Maaned paa Højskolen.

Med disse faa og spredte Bemærkninger anlæfaler Tidsskriftet Aarbogen til de intelligente Landbrugskredses Studium, thi den fortjener et saadant.

Stambog over Heste af jysk Race. Hingste XXIV. Af *J. Jensen*.

Udgiven af De samvirkende danske Landboforeningers Forretningsudvalg. 95 Sider. (Aarhus).

Jysk Ko-Stambog. Køer af jysk Race. I Bind. Stbg. Nr. 1—168.

Ved Konsulent *N. Bredkjær*. Udgiven af Foreningen af jyske Landboforeningers Husdyrudvalg. 266 Sider. (Aarhus).

Niende Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. 98. Beretning fra Forsøgs-laboratoriet. 108 Sider. (Aug. Bangs Bogh. Københ.).

- **Beretning om Landboforeningernes Virksomhed for Planteavl paa Sjælland 1917.** Samlet og bearbejdet af de samvirkende sjællandske Landboforeningers Planteavlsudvalg ved Konsulent *A. P. Jacobsen*. 392 Sider. (Aug. Bangs Bogh. Københ.).

Tropeskovbrug. Af Forstkandidat *Allan Heilmann*. Udgiven ved Kommissionen for Undervisning i Tropeskovbrug. Bogen er udgiven til Brug for unge Mænd, der søger Ansettelse ved den under Det Østasiatiske Kompagni hørende Skov- og Plantagedrift. (Københ.).

Kapitelstakster for Afgrøden m. v. 1917. Udgiven af Det statistiske Departement. (Statistiske Meddelelser, 4. R., 56. Binds 2. H.). 14 Sider. (G. B. N. F. Københ.).

Høsten i Danmark i Aaret 1917. Udgiven af Det statistiske Departement. (Statist. Medd., 4. R., 56. Bd.s 4. H.). 78 Sider. (G. B. N. F. Københ.).

Oversigt over de overordentlige Foranstaltninger vedrørende Smør, Mælk, Ost, Brændsel m. m. Udgivet af »De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation«. Paa Grund af den Mængde Bestemmelser, der er truffene med Hensyn til Handelen m. v. vedrørende Mælkeribrugets Produkter m. m., staar man ofte tvivlende overfor Spørgsmaalet om, hvorledes man har at forholde sig. Den udgivne Oversigt er en god Vejleder heri. Bogen faas for 1 Kr. 25 Øre ved Henvendelse til Osteeksport-Udvalgets Kontor, Vestergade 61, Odense.

Beretning om Foreningen af danske Landbrugskandidaters Virksomhed i Aaret 1917. Udarbejdet af Foreningens Sekretær. 58 Sider. (Københ.).

Redskabslære. I Del. Almindelig Maskinlære og Kraftmaskiner. Af Statskonsulent, Docent *Anton Christensen*. 186 Sider. (Alb. Sørensens Bogh. Københ.).

Græsmarksundersøgelser i Jylland 1905—1910. Ved *E. Lindhard*. 122. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. 78 Sider. (Københ.).

Danske Mejerier. Illustreret Haandbog for Mejeribruget i Danmark. Udarbejdet af Konsulent *Ellbrecht*. 57.—58. Hefte. (Selskabet til Udgivelse af nationale Haandbøger. Københ.).

Beretning og Regnskab samt Medlemsfortegnelse for 1917. Udgivet af Det danske Travsselskab. 35 Sider. (Københ.).

Kapitelstakster

(Statistiske Meddelelse

	Rug	Byg	Havre	Hvede
	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Sjællands Stift (Bornholm und- taget)	25.84	20.97	14.91	
Møen				26.00
Bornholm	26.00	21.28	14.95	
Fyns Stift	25.93	21.13	14.94	
Lolland-Falsters Stift:				
førige Halsted Amt	25.88	21.25	14.95	26.00
førige Maribo Klosters og Aal- holm Amter	25.99	21.27	14.94	26.00
førige Nykøbing Amt	25.79	21.18	14.93	25.90
Aalborg Stift:				
Vendsyssel og Han-Herrederne Thy og Morsø	25.94	20.71	14.90	
Viborg Stift	25.90	20.85	14.94	
Viborg Stift	25.76	20.51	14.83	
Aarhus Stift	25.89	20.91	14.94	
Ribe Stift:				
Ribe Amt	25.65	20.57	14.91	
Vejle Amt	25.90	21.01	14.94	
Ringkøbing Amt	25.88	20.51	14.90	
Gennemsnit for hele Landet ...	25.87	20.93	14.92	25.90
— for 1916	22.07	21.66	15.80	20.80
— for 1913—17	19.36	18.09	13.41	19.50

Siden Krigens Udbrud har Kornpriserne og dermed Kapitelstaksterne været i stadig Stigning, og som et yderligere prisforhøjende Moment kommer for Aaret 1917 den daarligere Høst til. Paa de faa Omraader, hvor Staten ikke har fastsat Maksimalpriser, har Kapitelstaksterne naaet en Højde, til hvilken intet Sidestykke

or 1917.

R., 56. Bd.s 4. Hefte).

Hvide Ærter	Graa Ærter	Boghvede	Boghvedegryn	Smør	Flæsk	Honning
pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.		pr. Pd.	pr. Pot
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
95.03	78.90			pr. Pd.		
.....	1.97		
97.89	75.35					
84.27	79.51					
83.11	76.47					
.....	74.11	pr. Td. *)		
.....	466.92		
.....	pr. Pd.		
.....	33.77	2.06	0.87	2.88
.....	32.26	2.09	0.88	2.71
.....	38.33	2.08	0.88	2.66
90.08	77.56	34.79	74.11	pr. Pd.		
30.24	27.86	28.83	60.43	2.06	0.88	2.75
36.32	32.77	23.45	48.73	1.75	0.87	2.11
				1.53	0.80	1.91

kendes fra tidligere Tider. Saaledes er Taksterne for hvide og graa Ærter omtrent 3 Gange saa høje som 1916 og har aldrig naaet selv tilnærmelsesvis saa højt op. Det samme gælder Taksterne for Boghvede og Boghvedegryn.

*) 1 Td. Smør à 224 Pd.

Mindre Meddelelser.

Etatsraad Harald Holme's og Hustru Anna Holme født Hebert's Legat. I Testamente, oprettet 1896, bestemte Godsejer, Etatsraad *Holme* og Hustru, at efter deres Død skulde en Kapital paa 140.000 Kr. henlægges forlods af det beholdne Bo til et Legat, hvis aarlige Renter skulde uddeles »til værdige og trængende ugifte Døtre af eller Enker efter Landmænd uden for Bondestanden, der har virket som saadanne paa Sjælland«. I en Kodiciel af 1901 til Testamentet blev det bestemt, at Legatet »skal være vor Universalarving, og at hele den Formue, som paa Skiftet ved den Længstlevendes Død maatte blive til Arv efter os, skal — med de nedenævnte Undtagelser og Indskrænkninger — tilfalde og udlægges til bemeldte Legat«. Dette skal »bestyres af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab eller hvilket andet Selskab, der i Tiden maatte træde i sammes Sted, med Landbrugsministeriets Tilsyn«.

I 1903 afgik Etatsraad *Holme* ved Døden og i Januar Maaned d. A. Etatsraadinde *Holme*. Testamentet er altsaa nu traadt i Kraft, og Boet er taget under Behandling af Direktør i Bikuben, *Sophus Bülow*, og Herredsfuldægtig *K. Petri* i Roskilde som executores testamenti med Overretssagfører *Einar Bülow* som Boets Kurator. Paa en Henvendelse fra Executorerne til Landhusholdningsselskabet svarede dette under 6. Februar d. A., »at det er villigt til at overtage Bestyrelsen af

»Etatsraad Harald Holme's og Hustru Anna Holme, født Heberl's Legat« i Overensstemmelse med de efterladte testamentariske Bestemmelser og den Fundats for Legatet, der paa Grundlag af disse vil blive udarbejdet af Executorerne og indstillet til Allerhøjeste Stadfæstelse«.

Der er i Testamentet forlods disponeret over en Kapital paa ca. 215.000 Kr. til forskellige af Legatstifternes Slægtninge og Paarørende. Endvidere skal en Del nærmere angivne Personer have en eller flere Legatportioner, saa længe de lever. Der vil imidlertid sikkert blive en Del Legatportioner straks at uddele, naar Boet er sluttet og Legatet traadt i Kraft. Dette vil formentlig finde Sted i Løbet af Aaret 1919. Hvor stor den endelige Legatkapital vil blive, er det selvfølgelig umuligt endnu at sige, men at den vil blive betydelig, tør anses for givet. Man begaar næppe en Fejl ved at anslaa den til over 600.000 Kr.

Legatet vil altsaa antagelig træde i Kraft i Løbet af Aaret 1919, og der vil selvfølgelig til den Tid fremkomme offentlig Meddelelse herom. Henvendelser til Selskabet paa nærværende Tidspunkt vedrørende Legatet vil være ganske frugtesløse.

Udnyttelsen af Nældetaverne. Forsøgene over Udnyttelsen af Brændenældernes Fiberstof er nu i Følge »Ingeniøren«, Nr. 5, 1918, naaet saa vidt, at der af en Del rødede Nældestænglers Taver fremstilles Sejlgarn paa »Jacob Holm & Sønner«s Dampreberbane.

Nældeudvalget har i den forløbne Sommer i alt faaet indsamlet ca. 20.000 kg høtørre Nældestængler; deraf blev imidlertid ca. 6000 kg ødelagt, idet de under Transporten til Rødningsanstalten tog Varme paa Grund af et Fugtighedsindhold (Gæring), der hidrørte fra, at de under Regnvejr var læssede i Jærnbanevogne. Af Resten er en Del medgaaet til Rødningsforsøgene, som er foretagne i en af Ing. Vanggaard ledet Rødningsanstalt i Rudersdal Skov.

Rødningsforsøgene førte til det Resultat, at man ved Hjælp af passende Bakterier og varmt Vand kan faa Rødningen fuldført paa 2 à 3 Døgn.

Omtrent Halvdelen af de indhøstede Stængler er endnu i

Behold og skal rødes til Foraaret, medens et mindre Kvantum af den anden Halvdel har været underkastet en vellykket Rødning og, som nævnt, nu oparbejdes til Sejlgarn.

Nældestænglernes Brydning, Skævernes Fjernelse paa Karder, Fremstillingen af Vægerne, Vægernes Spinning til Garn og endelig Garnets Tvinding til Sejlgarn, alle disse Processer foregaar paa de samme Maskiner, som ellers bruges til Hampegarn, og Resultatet er der intet at indvende mod: Sejlgarnet er mørkt, men tilstrækkelig stærkt og lader sig polere og vikle i Nøgler ganske ligesom Hampegarnet.

Nældeudvalget haaber i den kommende Sommer at faa indsamlet et betydeligt større Kvantum Nælder.

I Tyskland høstedes der 1916 ca. 2 Mill. kg høtørre Nælder, hvoraf man fik 170.000 kg Taver, der anvendtes til Stoffer til Soldaterne; det Toj, der vævedes af Nældegarnet, viste sig at være et udmærket Surrogat for Bomulds- og Linnedvarer.

I Berlin er der ved at dannes et Aktieselskab (paa $7\frac{1}{2}$ Mill. Mark) til Befordring af Nældeindustrien, for at Landet kan blive saa uafhængig af Bomuldstilførselen som muligt.

I 1915 indhøstedes der i Østrig 1.300.000 kg høtørre Nældestængler.

Antallet af Landbrugsstuderende, der har løst Adgangskort til Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Forelæsninger og Øvelser i de sidste 5 Aar, har været:

1912—13	1913—14	1914—15	1915—16	1916—17
91	111	98	115	107

I Undervisningsaaret 1916—17 var 102 af de Studerende fra Danmark, 3 fra Rusland, 1 fra Østrig og 1 fra Sverige.